

ภาวะผู้นำบริการของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพชีวิต
การทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9
The Servant Leadership of School Administrator and Quality of Work Life
of Teacher under the Secondary Educational Service Area Office 9

ทิพสุคนธ์ บุญรอด¹ และ มัทนา วังธนอมศักดิ์²

Tipsukon Bonrod¹ and Mattana Wangthanomsak²

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร^{1, 2}

Graduate School Silpakorn University, Thailand^{1, 2}

Email: luciferblue@hotmail.com

Received May 5, 2021; Revised May 15, 2021; Accepted July 5, 2021

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำบริการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 2) ศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำบริการของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จำนวน 56 แห่ง โดยมีผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษา ละ 2 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน และครู จำนวน 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูล 112 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำบริการของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวคิดของกรีนลีฟ และคุณภาพชีวิตการทำงานของครูตามแนวคิดของคัมมิงส์และวอร์เลย์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า

1) ภาวะผู้นำบริการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2) คุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3) ภาวะผู้นำบริการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำบริการของผู้บริหารสถานศึกษา; คุณภาพชีวิตการทำงานของครู

ABSTRACT

The purposes of this research were to determine 1) the servant leadership of school administrator under the Secondary Educational Service Area Office 9 2) the quality of work life of teacher under the Secondary Educational Service Area Office 9 and 3) the relationship between the servant leadership of school administrator and quality of work life of teacher under the Secondary Educational Service Area Office 9. The research of descriptive research. The population and sample of this research were 56 schools under the Secondary Educational Service Area Office 9. The respondents in each school consisted of 2 persons: school director and teacher with the total of 112. The research instrument was a opinionnaire regarding the servant leadership of school administrator based on the concept of Greenleaf and the quality of work life of teacher based on the concept of Cummings and Worley. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation and Pearson's product moment correlation coefficient. The research findings revealed that:

1) The servant leadership of school administrator under the Secondary Educational Service Area Office 9 as a whole and as an individual, was at a high level.

2) The quality of work life of teacher under the Secondary Educational Service Area Office 9 as a whole and as an individual, was at a high level.

3) The relationship between the servant leadership of school administrator and quality of work life of teacher under the Secondary Educational Service Area Office 9 was found statistically significant at .01 level.

Keywords: The servant leadership of school administrator; Quality of work life of teacher

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบันส่งผลให้การบริหารองค์กรไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือเอกชนต่างก็ต้องปรับตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เกี่ยวกับผู้บริหารองค์กรเนื่องจากผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำ มีความสำคัญเพราะสามารถพาองค์กรไปถึงเป้าหมายที่มุ่งหวังได้ เนื่องจากผู้นำต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์แห่งอนาคตขององค์กรและสื่อสารวิสัยทัศน์เพื่อสร้างความชัดเจนแก่สมาชิกในองค์กรทุกคนถึงสิ่งที่ต้องการเห็นในอนาคต ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจกันของทุกคนในองค์กรต่อการขับเคลื่อนไปสู่

การบรรลุเป้าหมาย (ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี, 2561) รวมทั้งการบริหารงานต้องมีทรัพยากรที่สำคัญ คือ “คน” และ “คน” นับว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญมากที่สุด เพราะแม้ว่าองค์กรจะมีเงินและวัตถุดิบมากมายและมีการจัดการที่ดีเพียงใดก็ตาม สิ่งต่างๆ เหล่านี้จะไม่สามารถทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพหากปราศจากคนซึ่งเป็นผู้ที่นำทรัพยากรไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ดังนั้นคุณภาพชีวิตการทำงาน (Quality of work life) มีความสำคัญยิ่งในการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพราะเราถือว่าคนเป็นทรัพยากรที่สำคัญขององค์กร ในปัจจุบันคนเราทำงานเพื่อให้ชีวิตดำรงอยู่ได้และตอบสนองความต้องการพื้นฐาน ดังนั้นสถานที่ทำงานต้องมีความเหมาะสม คือ ทำให้เกิดความสุข ความมั่นคง หากเกิดความรู้สึกที่ดีต่องานจะส่งผลดีต่อทั้งบุคคลและองค์กร (กิ่งพร ทองใบ, 2559)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 มีภารกิจในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินงานตามภารกิจในการบริหารจัดการตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ จากการรายงานผลการดำเนินงานประจำปีพบว่าจุดอ่อน ปัญหา และอุปสรรค คือ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา พบว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจำเป็นต้องพัฒนากระบวนการบริหารงานที่เข้มแข็งขึ้นและต้องดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่องสม่ำเสมอ รวมทั้งส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งปัญหาที่สำคัญ คือ ครู พบว่าครูมีภาระงานมาก ขาดความสมดุลในชีวิตทำให้เกิดสภาวะเครียด ไม่มีความสุขในการทำงานทำให้ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน เป็นสาเหตุให้ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานไม่สำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำมุ่งบริการของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพชีวิตการทำงานของครู และความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำมุ่งบริการของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 เพื่อนำผลของการวิจัยนี้ไปเป็นแนวทางในการพิจารณาวางแผนและกำหนดนโยบาย ถึงความสำคัญของภาวะผู้นำมุ่งบริการของผู้บริหารสถานศึกษาและคุณภาพชีวิตการทำงานของครู เพื่อเป็นสารสนเทศให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำมุ่งบริการของผู้บริหารสถานศึกษาและคุณภาพชีวิตการทำงานของครูต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำมุ่งบริการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9
2. เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำมุ่งบริการของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9

การทบทวนวรรณกรรม

ภาวะผู้นำบริการของผู้บริหารและคุณภาพชีวิตการทำงานเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กร ดังนั้นสถานศึกษาซึ่งเป็นองค์กรที่สำคัญขององค์กรหนึ่ง ภาวะผู้นำบริการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ดีและคุณภาพชีวิตการทำงานของครูที่ดี ถือว่าเป็นอีกวิธีการหนึ่งของการพัฒนาสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษาตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นพื้นฐานในการวิจัย ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำบริการ

เป็นแนวคิดภาวะผู้นำแบบรวมสมัยที่ได้รับความสนใจอย่างกว้างขวาง แนวคิดเรื่องภาวะผู้นำแบบมุ่งบริการ ได้อธิบายถึงคุณลักษณะของผู้นำแบบมุ่งบริการว่าบุคคลที่จะกลายเป็นผู้นำลักษณะนี้ได้ต้องเริ่มต้นที่ความรู้สึกที่แท้จริงของตนเอง ที่ต้องการจะบริการหรือดูแลคนอื่นก่อน โดยได้เสนอลักษณะภาวะผู้นำบริการ ไว้ 10 ประการ ดังนี้ 1) การเป็นผู้ฟังที่ดี (listening) 2) การยอมรับและเห็นใจผู้อื่น (empathy) 3) การเยียวยา (healing) 4) การตระหนักรู้ (awareness) 5) การโน้มน้าว (persuasion) 6) การสร้างมโนทัศน์ (conceptualization) 7) การมองการณ์ไกล (foresight) 8) การให้บริการ (stewardship) 9) การอุทิศตนเพื่อพัฒนาบุคคล (commitment to the growth of people) และ 10) การสร้างชุมชน (building community) (Greenleaf, 2002)

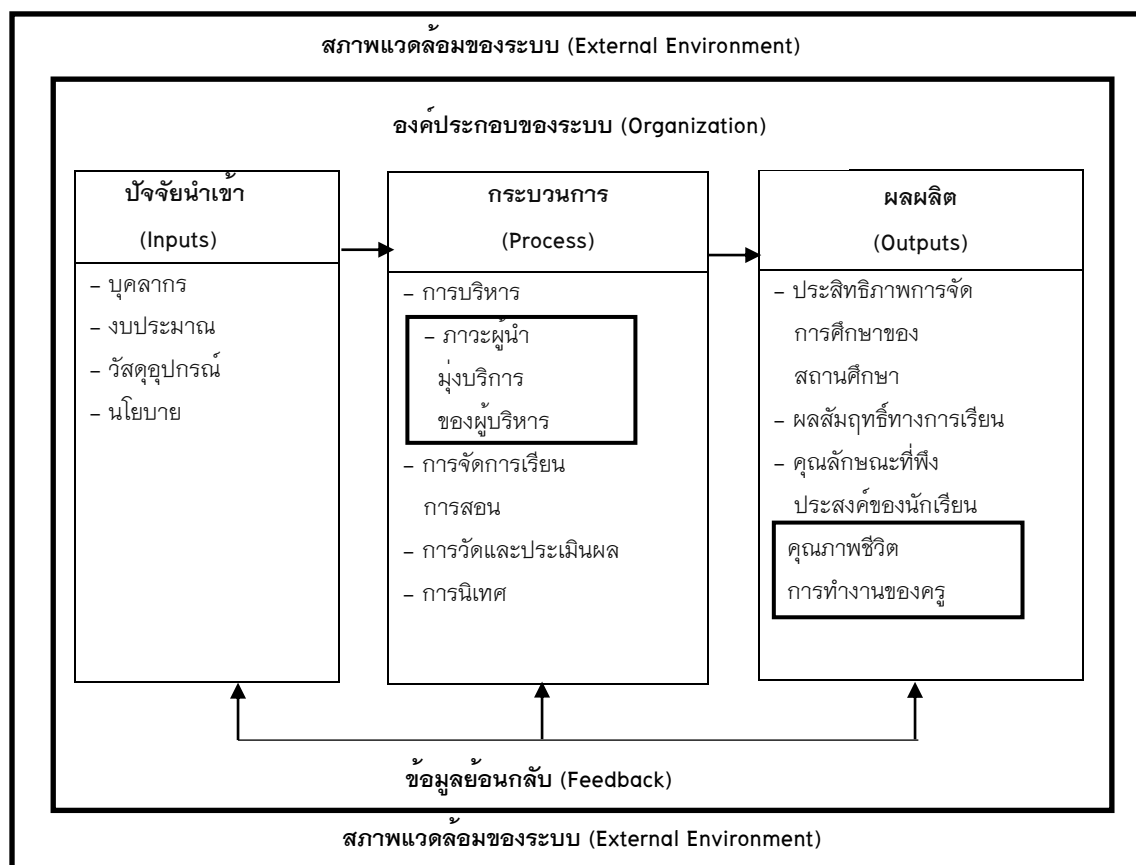
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงาน

คุณภาพชีวิตการทำงานเป็นเรื่องของความสัมพันธ์ของบุคคลกับงานที่ทำโดยเฉพาะความพึงพอใจของแต่ละบุคคลและความมีสุขภาพที่ดีในการทำงาน โดยแนวคิดคุณภาพชีวิตในการทำงานประกอบด้วย 8 ด้าน คือ 1) ผลตอบแทนที่ยุติธรรมและเพียงพอ (adequate and fair compensation) 2) สภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ (safe and healthy environment) 3) การพัฒนาศักยภาพบุคลากร (development of human capacities) 4) ความก้าวหน้าและมั่นคงในงาน (growth and security) 5) การทำงานร่วมกัน (social integration) 6) ระเบียบข้อบังคับ (constitutionalism) 7) ความสมดุลในชีวิตส่วนตัวและการทำงาน (total life space) และ 8) ความภาคภูมิใจในองค์กร (organization pride) (Cummings & Worley, 1997)

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยภาวะผู้นำบริการของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยผู้วิจัยได้นำทฤษฎีการบริหารสถานศึกษาเชิงระบบของลู Lunenburg & Ornstein (2012) มาเป็นกรอบของการวิจัย ซึ่งได้เสนอรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเชิงระบบ (A system View of School Administration) ว่าการวิเคราะห์การดำเนินงานขององค์กรทางการศึกษาและบทบาทของผู้บริหารการศึกษาใช้กรอบแนวคิดระบบเปิด

(open-system framework) ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนแรก สภาพแวดล้อมภายใน มีมิติการดำเนินงานของสถานศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ปัจจัยนำเข้า (inputs) กระบวนการ (transformation process) และผลผลิต (outputs) ที่จะเป็นข้อมูลย้อนกลับ (feedback) ไปยังปัจจัยนำเข้า และกระบวนการ เพื่อนำมาพัฒนา ปรับปรุง และแก้ไขให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น ส่วนที่สอง คือ สภาพแวดล้อมภายนอก ประกอบด้วย การเมืองและกฎหมาย เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และเทคโนโลยี ดังที่แสดงให้เห็นในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยอาศัยข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีแบบแผนในการวิจัยเป็นลักษณะของกลุ่มตัวอย่างเดียว คือ ศึกษาสภาพการณ์ ไม่มีการทดลอง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูล

ประชากรใช้ในการวิจัย คือ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จำนวน 61 แห่ง ประกอบด้วย สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 32 แห่ง และสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม จำนวน 29 แห่ง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จากการเปิดตารางประมาณการขนาดตัวอย่างของ Krejcie & Morgan (1970) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 56 แห่ง โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งประเภท (stratified random sampling) จำแนกตามจังหวัด ผู้วิจัยกำหนดผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 2 คน ได้แก่ 1) ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน 2) ครู จำนวน 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 112 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามความคิดเห็น จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำผู้บริหารของสถานศึกษา ตามแนวคิดของกรีนลีฟ (Greenleaf) ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงานตามแนวคิดของ Cummings & Worley (1997)

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์การวิจัยที่กำหนดขึ้น โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและนำผลการศึกษามาสร้างเป็นเครื่องมือ

ขั้นตอนที่ 2 ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหากับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องโดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง พิจารณาข้อคำถามที่มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60–1.00

ขั้นตอนที่ 3 นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วมาตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ด้วยการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับสถานศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 4 นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาคำนวณหาความเชื่อมั่น (reliability) ด้วยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α – coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α – coefficient=0.978)

ขั้นตอนที่ 5 จัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง แล้วนำมาตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ ได้รับแบบสอบถามคืนมารวมทั้งสิ้น 100 ฉบับ จากสถานศึกษา 50 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 89.29

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ คือ ความถี่ (frequency: f) และร้อยละ (percentage: %)

2. การวิเคราะห์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ใช้มัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยพิจารณาจากมัชฌิมเลขคณิตของคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูล แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของ Best (1970)

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r_{xy}) ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 64 และเป็นเพศชาย จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 36 อายุของผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือ อายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 41 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 20-30 ปี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 21 อายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 20 และอายุระหว่าง 31-40 ปี น้อยที่สุด จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 18 ระดับวุฒิการศึกษา คือ ระดับปริญญาโท จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 52 รองลงมา คือ ระดับปริญญาตรี จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 34 และระดับปริญญาเอกน้อยที่สุด จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 14 ตำแหน่งปัจจุบัน คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 50 และครู จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 50 ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน 1-5 ปี เป็นผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 31 รองลงมา คือ 26-30 ปี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 21 ประสบการณ์การทำงาน 6-10 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 18 ประสบการณ์การทำงานมากกว่า 30 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 9 ประสบการณ์การทำงาน 11-15 ปี และ 21-25 ปี จำนวน 8 คน เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 8 เท่ากัน และประสบการณ์การทำงานน้อยที่สุด 16-20 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5 ดังรายละเอียดตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1) ชาย	36	36.00
2) หญิง	64	64.00
2. อายุ		
1) 20-30 ปี	21	21.00
2) 31-40 ปี	18	18.00
3) 41-50 ปี	20	20.00
4) 51 ปีขึ้นไป	41	41.00
3. ระดับการศึกษา		
1) ปริญญาตรี	34	34.00
2) ปริญญาโท	52	52.00
3) ปริญญาเอก	14	14.00
4. ตำแหน่งปัจจุบัน		
1) ผู้อำนวยการโรงเรียน	50	50.00
2) ครู	50	50.00
5. ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน		
1) 1-5 ปี	31	31.00
2) 6-10 ปี	18	18.00
3) 11-15 ปี	8	8.00
4) 16-20 ปี	5	5.00
5) 21-25 ปี	8	8.00
6) 26-30 ปี	21	21.00
7) มากกว่า 30 ปี	9	9.00

2. ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.30, S.D.=0.60) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน และระดับมาก 9 ด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การอุทิศตนเพื่อพัฒนาบุคคล ($\bar{x}$ = 4.50, S.D.=0.54) การให้บริการ ($\bar{x}$ = 4.35, S.D.=0.53) การตระหนักรู้ ($\bar{x}$ = 4.32, S.D.=0.60) การสร้างมนต์เสน่ห์ ($\bar{x}$ = 4.31, S.D.=0.59) การสร้างชุมชน ($\bar{x}$ = 4.29, S.D.=0.66) การเสียสละ ($\bar{x}$ = 4.28, S.D.=0.62) การเป็นผู้ฟังที่ดี ($\bar{x}$ = 4.24, S.D.=0.58) การยอมรับ

และเห็นใจผู้อื่น ($\bar{x}$ =4.24, S.D.=0.59) การมองการณ์ไกล ($\bar{x}$ =4.23, S.D.=0.61) และการโน้มน้าว ($\bar{x}$ =4.21, S.D.=0.65) เมื่อพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พบว่ามีการกระจายของข้อมูล อยู่ระหว่าง 0.53–0.66 แสดงว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน รายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่ามัธยฐานเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำมุ่งบริการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ในภาพรวม

(n=50)			
ระดับภาวะผู้นำมุ่งบริการของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1. การเป็นผู้ฟังที่ดี (X_1)	4.24	0.58	มาก
2. การยอมรับและเห็นใจผู้อื่น (X_2)	4.24	0.59	มาก
3. การเอื้อยวยา (X_3)	4.28	0.62	มาก
4. การตระหนักรู้ (X_4)	4.32	0.60	มาก
5. การโน้มน้าว (X_5)	4.21	0.65	มาก
6. การสร้างมโนทัศน์ (X_6)	4.31	0.59	มาก
7. การมองการณ์ไกล (X_7)	4.23	0.61	มาก
8. การให้บริการ (X_8)	4.35	0.53	มาก
9. การอุทิศตนเพื่อพัฒนาบุคคล (X_9)	4.50	0.54	มากที่สุด
10. การสร้างชุมชน (X_{10})	4.29	0.66	มาก
รวม (X_{tot})	4.30	0.60	มาก

3. ผลการวิเคราะห์คุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9

ระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ =4.29, S.D.=0.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน ระดับมาก 7 ด้าน โดยเรียงค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ความภาคภูมิใจในองค์กร ($\bar{x}$ =4.53, S.D.=0.48) การพัฒนาศักยภาพบุคลากร ($\bar{x}$ =4.44, S.D.=0.52) การทำงานร่วมกัน ($\bar{x}$ =4.43, S.D.=0.46) ระเบียบข้อบังคับ ($\bar{x}$ =4.36, S.D.=0.50) ความก้าวหน้าและมั่นคงในงาน ($\bar{x}$ =4.34, S.D.=0.50) สภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ ($\bar{x}$ =4.18, S.D.=0.60) ความสมดุลในชีวิตส่วนตัวและการทำงาน ($\bar{x}$ =4.12, S.D.=0.55) และผลตอบแทนที่ยุติธรรมและเพียงพอ ($\bar{x}$ =3.91, S.D.=0.57) เมื่อพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พบว่ามีการกระจาย

ของข้อมูลอยู่ระหว่าง 0.46–0.60 แสดงว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน ดังรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวม

(n=50)			
คุณภาพชีวิตการทำงานของครู	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผลตอบแทนที่ยุติธรรมและเพียงพอ (Y_1)	3.91	0.57	มาก
2. สภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ (Y_2)	4.18	0.60	มาก
3. การพัฒนาศักยภาพบุคลากร (Y_3)	4.44	0.52	มาก
4. ความก้าวหน้าและมั่นคงในงาน (Y_4)	4.34	0.50	มาก
5. การทำงานรวมกัน (Y_5)	4.43	0.46	มาก
6. ระเบียบข้อบังคับ (Y_6)	4.36	0.50	มาก
7. ความสมดุลในชีวิตส่วนตัวและการทำงาน (Y_7)	4.12	0.55	มาก
8. ความภาคภูมิใจในองค์กร (Y_8)	4.53	0.48	มากที่สุด
รวม (Y_{tot})	4.29	0.52	มาก

4. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำบริการของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำบริการของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยภาพรวมพบว่าภาวะผู้นำบริการของผู้บริหารสถานศึกษา (X_{tot}) กับคุณภาพชีวิตการทำงานของครู (Y_{tot}) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ($r_{xy}=.750^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำบริการของผู้บริหารสถานศึกษา (X_{tot}) มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตการทำงานของครู ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร (Y_3) มากที่สุด โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ($r_{xy}=.706^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูด้านความภาคภูมิใจในองค์กร (Y_8) น้อยที่สุด โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ($r_{xy}=.484^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานของครู (Y_{tot}) มีความสัมพันธ์กับภาวะผู้นำบริการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการอุทิศตนเพื่อพัฒนาบุคคล (X_9) มากที่สุด โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ($r_{xy}=.755^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ

มีความสัมพันธ์กับภาวะผู้นำบริการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการยอมรับและเห็นใจผู้อื่น (X_2) น้อยที่สุด โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ($r_{xy}=.606^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำบริการของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9

ตัวแปร	Y_1	Y_2	Y_3	Y_4	Y_5	Y_6	Y_7	Y_8	Y_{tot}
X_1	.471**	.413**	.571**	.586**	.520**	.580**	.384**	.348**	.609**
X_2	.507**	.392**	.529**	.597**	.462**	.560**	.460**	.333**	.606**
X_3	.505**	.456**	.608**	.526**	.554**	.553**	.546**	.423**	.659**
X_4	.476**	.519**	.733**	.660**	.619**	.565**	.583**	.526**	.736**
X_5	.424**	.469**	.622**	.586**	.608**	.533**	.539**	.441**	.664**
X_6	.459**	.510**	.642**	.694**	.539**	.531**	.423**	.386**	.647**
X_7	.464**	.505**	.690**	.663**	.625**	.604**	.536**	.467**	.733**
X_8	.480**	.540**	.654**	.647**	.579**	.606**	.464**	.442**	.695**
X_9	.407**	.525**	.766**	.696**	.615**	.691**	.547**	.589**	.755**
X_{10}	.550**	.569**	.588**	.589**	.527**	.585**	.462**	.436**	.682**
X_{tot}	.537**	.541**	.706**	.679**	.624**	.641**	.548**	.484**	.750**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่าภาวะผู้นำบริการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ส่วนใหญ่มีอายุ 41 ปี ขึ้นไป รวมทั้งมีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง 21 ปี ขึ้นไป ทำให้มีทักษะในการบริหารงานและประสบการณ์ในการทำงานมาก มีบทบาทในการบริหารงานเพื่อจัดการศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จ รวมถึงต้องรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษาในสถานศึกษาของตน ทำให้ผู้บริหารมีภาวะผู้นำในระดับสูงทั้งในด้านการกำหนดทิศทางและวางแผนการทำงานที่เป็นระบบและชัดเจน รับฟังความคิดเห็นและความต้องการของบุคลากร จนทำให้บุคลากรเกิดรู้สึกยอมรับ มั่นใจ และเชื่อมั่นในภาวะผู้นำบริการของผู้บริหารสถานศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อัจฉรา โพธิ์อิน (2558) ที่ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่าคุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสำนักงานเขต

การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ได้ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น โดยมีจุดเน้นด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้ได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ตรงตามความต้องการของบุคคลและสถานศึกษา และมีจุดเน้นให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีขวัญกำลังใจในการทำงานและมีผลการปฏิบัติงานเชิงประจักษ์ มีการบริหารจัดการให้หน่วยงานทุกระดับพัฒนาคุณภาพการศึกษา สร้างระบบสวัสดิการ สวัสดิภาพ ยกย่องเชิดชูเกียรติหน่วยงาน และบุคลากรที่มีผลงานเชิงประจักษ์ สอดคล้องกับ จินตาทานต์ คงเดชชาญ (2555) พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานครูเทศบาลในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม โดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่าภาวะผู้นำมุ่งบริการของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 มีบทบาทการเป็นผู้นำในการบริหารการจัดการศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จ ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำมุ่งบริการจะสามารถกำหนดทิศทางการวางแผนงานที่เป็นระบบและชัดเจน รับฟังความคิดเห็นและความต้องการของครู รวมทั้งยังส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้พัฒนาตนเองและมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำมุ่งบริการมาก คุณภาพชีวิตการทำงานของครูก็จะมากด้วย เนื่องจากสามารถช่วยสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน สร้างแรงจูงใจ มีการพัฒนาบุคลากร สภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย รวมทั้งมีผลตอบแทนที่ยุติธรรมและเพียงพอ ทำให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพในการทำงานที่สูงขึ้นได้และบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับ ชีรดา สืบวงษ์ชัย (2553) พบว่าความพึงพอใจการปฏิบัติงานของครู ตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 ด้านสภาพการทำงาน โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ สภาพของอาคารสถานที่ ห้องเรียน อาคารประกอบและบริเวณโรงเรียน บรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการกระบวนการเรียนรู้ และร่วมมือของชุมชนและผู้ปกครอง และวัสดุอุปกรณ์ สื่อการสอน และสิ่งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

สรุป

ภาวะผู้นำบริการของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากต้องรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาในสถานศึกษาของตนทำให้ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำในระดับสูง ส่วนคุณภาพชีวิตการทำงานของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารต้องดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น และภาวะผู้นำบริการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่าภาวะผู้นำบริการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการโน้มน้าวมีดัชนีเลขคณิตน้อยที่สุด ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการให้ผู้บริหารสถานศึกษา

หาความรู้เพิ่มเติมและพัฒนาตนเองโดยการเข้าร่วมการอบรมหรือสัมมนาที่มีการเพิ่มทักษะการโน้มน้าวผู้อื่นในด้านต่าง ๆ ให้เพิ่มมากขึ้น

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่าคุณภาพชีวิตการทำงานของคุณครู ด้านผลตอบแทนที่ยุติธรรมและเพียงพอมีมัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการให้มีการจัดสรรค่าตอบแทนพิเศษกรณีปฏิบัติหน้าที่เกินเวลาราชการ เบี้ยเลี้ยง รวมทั้งสวัสดิการและสิทธิพิเศษที่เหมาะสม ที่มีความเท่าเทียมกันสำหรับผู้ที่มีความรู้ความสามารถ วุฒิ ประสบการณ์ที่เหมือนกัน และรวมทั้งได้รับค่าตอบแทนการทำงานที่เพียงพอแก่การดำรงชีวิตหรือสามารถเลี้ยงดูครอบครัวได้

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพชีวิตการทำงานของคุณครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 มีความสัมพันธ์กัน ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการในการพัฒนาบทบาทการเป็นผู้นำในการบริหารจัดการการศึกษาของผู้บริหารให้บรรลุผลสำเร็จ เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำผู้บริการมาก คุณภาพชีวิตการทำงานของคุณครูก็จะมากด้วย ทำให้สถานศึกษามีประสิทธิผลในการทำงานที่สูงขึ้นได้และบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยนี้ได้ขอค้นพบภาวะผู้นำผู้บริการกับคุณภาพชีวิตการทำงานของคุณครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ที่สำคัญ คือ แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำผู้บริการของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพชีวิตการทำงานของคุณครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการบริหารสถานศึกษา โดยควรให้ความสำคัญกับดังนี้ การอุทิศตนเพื่อพัฒนาบุคคล การให้บริการ การตระหนักรู้ การสร้างมโนทัศน์ การสร้างชุมชน การเยียวยา การเป็นผู้ฟังที่ดี การยอมรับและเห็นใจผู้อื่น การมองการณ์ไกล และการโน้มน้าว สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำผู้บริการของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพชีวิตการทำงานของคุณครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9

เอกสารอ้างอิง

- กิ่งพร ทองใบ. (2559). *การพัฒนาคุณภาพชีวิตในการทำงาน*. เอกสารประกอบการอบรมการเสริมความรู้การพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงาน สาขาวิทยาการจัดการ, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จินดา กานต์ คงเดชาชาญ. (2555). *คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานครูเทศบาลในสถานศึกษา*. สังกัดเทศบาลนครนครปฐม(วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี. (2561). *ภาวะผู้นำสำหรับผู้บริหารองค์กร: แนวคิด ทฤษฎีและกรณีศึกษา*. กรุงเทพฯ: ปัญญาชน.

- ธีรดา สืบวงศ์ชัย. (2553). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- อัจฉรา โพธิ์อิน. (2558). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี*, 4(1), 143–150.
- Cummings, G. T., & Worley, G. C. (1997). *Organization Development and change*. (6th ed.). Ohio: South – Western College Publishing.
- Greenleaf, K. R. (2002). *Servant–Leadership: A Journey into the Nature of Legitimate Power and Greatness*. NJ: Paulist Press.
- Krejcie, V. R., & Morgan W. D. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Journal for Education and Psychological Measurement*, 30, 607–610.
- Lunenburg, C. F., & Ornstein, C. A. (2012). *Educational Administration: Concepts and Practices*. (6th ed.). CA: Wadsworth.